

Αξιοποιώντας τις ΤΠΕ για τη διδασκαλία του θεσμού της φιλοξενίας στην Οδύσσεια σε μαθητές με νοητική υστέρηση

Αδαμίδου Ουρανία

Καθηγήτρια Φιλολόγος, Med in SEN, TEE Α' Βαθμίδας- Ειδικό ΕΠΑ.Λ. Σερρών
rania_ada@hotmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το παρόν σενάριο αποτελεί μια διδακτική πρόταση για τη διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας –Οδύσσειας μέσα από εικονογραφημένο υλικό που κυκλοφορεί στο εμπόριο σε μαθητές με ελαφρά νοητική υστέρηση της Γ' τάξης του ΤΕΕ Ειδικής Αγωγής Σερρών. Πραγματοεύεται δύο σημαντικά θέματα. Πρώτον τον θεσμό της φιλοξενίας που είναι γνωστός από τα ομηρικά έπη έως και τις μέρες μας και την «αλλοίωση» αυτού και δεύτερον την αντίδραση (συναισθήματα και σκέψεις) της Καλυψώς και την τελική απόφασή της να αφήσει τον Οδυσσέα να επιστρέψει στην Ιθάκη. Οι μαθητές μέσα από την περιήγησή τους σε έγκυρες ιστοσελίδες καλούνται να απαντήσουν σε κλιμακούμενης δυσκολίας ασκήσεις συνδυάζοντας τη χρήση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία με τη συνεργατική μάθηση.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Αρχαία Ελληνικά από μετάφραση, κόμικς, θεσμός της φιλοξενίας, νοητική υστέρηση

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΗΤΙΚΗ ΥΣΤΕΡΗΣΗ

Η νοητική καθυστέρηση αναφέρεται σε γενική νοητική λειτουργία κάτω από το μέσο όρο, χαρακτηρίζεται από καθυστέρηση προσαρμοστικής συμπεριφοράς. Η πλειονότητα των παιδιών με νοητική καθυστέρηση περικλείονται στις κατηγορίες ελαφριάς και μέτριας νοητικής καθυστέρησης. Οι μαθητές με ελαφριά και μέτρια νοητική καθυστέρηση σε σύγκριση με την πλειονότητα των συνομηλίκων τους μαθαίνουν με βραδύτερο ρυθμό, προσλαμβάνουν περισσότερο συγκεκριμένες παρά αφηρημένες έννοιες, έχουν μειωμένη προσοχή και συγκέντρωση, παρουσιάζουν δυσκολίες στη αντίληψη και τη μνήμη, έχουν περιορισμένες ικανότητες συλλογισμού και λύσης προβληματικών καταστάσεων και έχουν δυσκολίες στο συνδυασμό, στη μεταφορά και στη γενίκευση των πληροφοριών και της γνώσης που τους παρέχεται. Έχουν συνήθως δυσκολίες στον κινητικό συντονισμό και τη λεπτή κινητικότητα, προβλήματα λόγου και ομιλίας και παρουσιάζουν συχνά χαμηλή αυτοαντίληψη και περιορισμένες κοινωνικές δεξιότητες (Πολυχρονοπούλου, 2001). Τα παιδιά με ελαφρά-μέτρια νοητική υστέρηση μπορούν υπό προϋποθέσεις να χρησιμοποιήσουν ηλεκτρονικό υπολογιστή και συγκεκριμένα λογισμικά με κάποια καθοδήγηση. Ο ηλεκτρονικός υπολογιστής δίνει την άνεση και την ελευθερία στους μαθητές να πάρουν αποφάσεις σε ερωτήματα των ασκήσεων αυξάνοντας τη κριτική τους ικανότητα και τον αυτοέλεγχο των κινήσεών τους.

ΟΙ Τ.Π.Ε. ΚΑΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΝΟΗΤΙΚΗ ΥΣΤΕΡΗΣΗ

Οι Τ.Π.Ε. είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν όχι μόνον ως ένα μαζικό εποπτικό μέσο διδασκαλίας και πηγή πληροφόρησης, αλλά και ως δυναμικό εργαλείο γνωστικής ανάπτυξης, χάρη στις πολλές και ποικίλες ιδιότητές τους, που παρέχουν εξαιρετικές δυνατότητες για τη δημιουργία ενός γόνιμου και προωθημένου μαθησιακού περιβάλλοντος(π.χ. αλληλεπιδραστικότητα, με πολλαπλές και ευέλικτες αναπαραστάσεις της γνώσης και της πληροφορίας, μοντελοποίησης, πειραματισμού και δομητιστικής προσέγγισης της επίλυσης προβλημάτων, σύνδεσης με πολυμέσα και δίκτυα επικοινωνίας και αλληλο-πληροφόρησης, κ.ά.), το οποίο με την κατάλληλη διαμεσολάβηση του διδάσκοντα ευνοεί τη λειτουργία και την ανάπτυξη των μαθητών, και των εκπαιδευτικών - σε πιο προωθημένα επίπεδα μάθησης και επικοινωνίας, καθώς και την εφαρμογή πολλών σύγχρονων παιδαγωγικών αρχών, που δεν ήταν εύκολο να υιοθετηθούν στο περιβάλλον της παραδοσιακής τάξης (ΕΤΠΕ,2002).

Σύμφωνα λοιπόν με τους στόχους που θέτει το Α.Π.Σ. ειδικής αγωγής για μαθητές με ελαφριά και μέτρια νοητική υστέρηση, η χρήση της κατάλληλης και διαθέσιμης τεχνολογίας, όποτε είναι απαραίτητο, μπορεί να βελτιώνει τους όρους και τις συνθήκες επιτυχίας των διδακτικών προγραμμάτων και να ενισχύει την επικοινωνία και την μάθηση των μαθητών με μέτρια και ελαφριά νοητική καθυστέρηση. Τα τεχνικά βοηθήματα και τα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα, όπως οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές και η χρήση πολυμέσων, παρέχουν άμεσα αισθητηριακές μαθησιακές εμπειρίες και ενθαρρύνουν την πρακτική σκέψη. Οι μαθητές μπορούν να βλέπουν χειροπιαστά την πρόδοό τους, να αποκτούν μεγαλύτερη υπευθυνότητα για τη μάθησή τους και να αυτο-αξιολογούν την ποιότητα της εργασίας τους. Ειδικότερα, οι εκπαιδευτικές εφαρμογές των Τ.Π.Ε. που συνδυάζουν ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες, αλληλεπίδραση των μαθητών με τον υπολογιστή, αυτενέργεια των μαθητών στην πορεία του μαθήματος, τείνουν να μεγιστοποιούν τα οφέλη της τεχνολογίας στην σχολική τάξη. Εν γένει, η εκπαιδευτική παρέμβαση μέσω Η/Υ, βοηθάει στην ενδυνάμωση και εστίαση της προσοχής, της υπομονής, και της επιμονής των μαθητών με μέτρια και ελαφριά νοητική καθυστέρηση(Ράπτη & Ράπτη, 1996)..

Σε κάθε περίπτωση, ο παιδαγωγικός σχεδιασμός θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις σημαντικότερες δυσκολίες μάθησης που αντιμετωπίζει ο μαθητής με μέτρια και ελαφριά νοητική καθυστέρηση, οι συνηθέστερες από τις οποίες είναι οι ακόλουθες:

- Αδυναμία γενίκευσης και μεταφοράς της συγκεκριμένης γνώσης.
- Αδυναμία αντιστρεψιμότητας της σκέψης.
- Περιορισμένη επεξεργασία των πληροφοριών και αδύνατη μακροπρόθεσμη μνήμη.
- Ελλιπή και βραχύχρονη συγκέντρωση προσοχής.
- Ανάγκη για συστηματική παρότρυνση. (Υ.Π.Ε.Π.Θ.-Π.Ι., 2004).

Η ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΚΟΜΙΚΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η παιδαγωγική αξιοποίηση των κόμικς και η ένταξή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία αποτελεί αντικείμενο παγκόσμιας μελέτης. Η εικονογράφηση σε μορφή κόμικς συνιστά μια γλώσσα παγκοσμίως κατανοητή που προκαλεί τις αισθήσεις, μετατρέπει το αφηρημένο σε συγκεκριμένο και προσδίδει περιπέτεια, αγωνία και συχνά μυστήριο, απογειώνοντας τη φαντασία των αναγνωστών (Burton, 1955). Βασίζονται στη θεωρία της διπλής κωδικοποίηση του Ραίνιο (Ραίνιο, 2006) ότι οι άνθρωποι αποθηκεύουν και αποκωδικοποιούν πληροφορίες με διπλό τρόπο σε δύο συστήματα μνήμης, τη γλώσσα (λεκτικές πληροφορίες) και τις εικόνες (μη λεκτικές πληροφορίες).

Άρα η εικόνα είναι αποτελεσματικότερη στη μάθηση, όταν συνοδεύεται από κείμενο και αντίστροφα.

Στη νέα χιλιετία οι ειδικοί τα θεωρούν δέλεαρ για τους εφήβους, ειδικά για τους απρόθυμους μαθητές (Bacon, 2002). Σύμφωνα με τον Yang (2008) η χρήση των κόμικς στην εκπαίδευση παρακινούν τους μαθητές, καθώς αυξάνουν την ατομική συμμετοχή. Τα κόμικς θέτουν ένα "ανθρώπινο πρόσωπο" σε ένα μάθημα, μ' αποτέλεσμα να προκαλείται συναισθηματική σύνδεση μεταξύ μαθητών και χαρακτήρων μιας ιστορίας (Versaci, 2001). Τέλος, μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως ένα ενδιάμεσο βήμα προς δυσκολότερες και πιο σύνθετες έννοιες.

Γίνεται λοιπόν κατανοητό ότι οι μαθητές του τμήματος λόγω της νοητικής τους υστέρησης δεν δύνανται να κατανοήσουν τόσο τους στίχους του έπους όσο και τα βαθύτερα νοήματα της Οδύσσειας μελετώντας το σχολικό βιβλίο. Προκειμένου να αρθεί μια τέτοια μεγάλη δυσκολία και καθώς σύμφωνα με το Ωρολόγιο πρόγραμμα των ΤΕΕ Ειδικής Αγωγής Α' Βαθμίδας (http://kesyp.flo.sch.gr/www/attachments/article/542/programma_eidiko_gymnasio.pdf) προβλέπεται η διδασκαλία των Αρχαίων Ελληνικών από μετάφραση, η διδασκαλία της Οδύσσειας στο συγκεκριμένο τμήμα έγινε μέσα από τα τεύχη του Graphic Novel «Ομήρου Οδύσσεια» του Τάσου Αποστολίδη, όπου κυρίαρχα στοιχεία είναι η εικόνα και οι σύντομοι διάλογοι. Η διδασκαλία μέσω του κόμικ βοήθησε και βοηθά τους μαθητές να αντιληφθούν την πλοκή και τις πολυσύνθετες έννοιες της Οδύσσειας.

Στο παρόν σενάριο χρησιμοποιήθηκε για τη διδασκαλία του θεσμού της φιλοξενίας το δεύτερο τεύχος του Graphic Novel του Τάσου Αποστολίδη και πιο συγκεκριμένα οι σελίδες που αφορούσαν την επίσκεψη του θεού Ερμή στο νησί της Καλυψώς (σελ. 9-13).

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Τμήμα: ΓΟ1 της Γ' Τάξης ΤΕΕ Ειδικής Αγωγής Α' Βαθμίδας Σερρών

Το τμήμα αποτελείται από τέσσερις μαθητές (δύο αγόρια και δύο κορίτσια). Δυο μαθητές (ένα αγόρι και ένα κορίτσι) παρουσιάζουν ελαφρά νοητική υστέρηση, έχουν ένα καλό γνωστικό επίπεδο, παρουσιάζουν όμως αδυναμίες στην αντίληψη δύσκολων ή/ και αφηρημένων εννοιών, δυσκολίες στη συγκέντρωση και στη γενίκευση όρων, εννοιών και καταστάσεων. Από την άλλη πλευρά, οι άλλοι δυο μαθητές παρουσιάζουν πιο χαμηλό νοητικό επίπεδο. Ειδικότερα, το αγόρι μαθαίνει με βραδύτερο ρυθμό από τους υπόλοιπους συμμαθητές του, παρουσιάζει κάποια προβλήματα λόγου και έχει περιορισμένες κοινωνικές σχέσεις με τους συνομηλίκους του.

Διδακτικό αντικείμενο: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία, Ομηρικά Έπη –Οδύσσεια, Α' Γυμνασίου

Αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία με τη χρήση: Η/Υ, προβολικό μηχάνημα, φυλλομετρητής (browser) πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου (word), πρόγραμμα κλειστού λογισμικού hot potatoes και εννοιολογικών χαρτών Xmind, διαδίκτυο.

Διάρκεια: 4 ή 5 διδακτικές ώρες. Η τελευταία διδακτική ώρα απαιτείται για το σχολιασμό των γραπτών κειμένων που παρήγαγαν οι μαθητές, καθώς και διορθώσεις ή τυχόν δισαφηνίσεις.

Εφαρμογή: ΤΕΕ Ειδικής Αγωγής Α' Βαθμίδας –Ειδικό ΕΠΑ.Λ.Σερρών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Γενικός σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος της Οδύσσειας είναι οι μαθητές:

- να κατανοήσουν το ρόλο των θεών στη ζωή των ανθρώπων και ιδίως
- να εκτιμήσουν τα ομηρικά έπη ως λογοτεχνικά κείμενα στα οποία αποτυπώνεται ένας ολόκληρος κόσμος με τον πολιτισμό, τις αξίες και την κοινωνική και πολιτική του οργάνωση.

A) Ως προς το γνωστικό αντικείμενο:

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- να έλθουν σε επαφή με τον κόσμο των κόμικς,
- να κατανοήσουν τον ανθρωποκεντρικό και ανθρωπιστικό χαρακτήρα της Οδύσσειας, να αναγνωρίσουν, να κατανοήσουν και να αξιολογήσουν τη δράση και τη συμπεριφορά των κυριότερων, τουλάχιστον, προσώπων όχι για να αναζητήσουν πρότυπα συμπεριφοράς, αλλά για να εμβαθύνουν τη γνώση τους για τον άνθρωπο,
- να κατανοήσουν τον πολιτισμό της Οδύσσειας - «κόσμο»: αξίες, στάσεις, δράση, ήθη και έθιμα, κοινωνική και πολιτική οργάνωση, θεσμούς, υλικό πολιτισμό, κ.ά.

Ειδικοί διδακτικοί στόχοι

Επιδιώκεται οι μαθητές:

- να κατανοήσουν ότι αρχίζει να πραγματοποιείται το σχέδιο της Αθηνάς για τον νόστο του Οδυσσέα,
- να γνωρίσουν την τυπολογία της φιλοξενίας και την φιλοξενία ως θεσμό της ομηρικής κοινωνίας (εφαρμογές στην Ιθάκη, στην Πύλο, στην Ωγυγία),
- να διερευνήσουν πώς λειτουργεί ο θεσμός της φιλοξενίας στην καθημερινή ζωή του σύγχρονου νεοέλληνα: η παροιμιώδης ελληνική φιλοξενία και οι επιφυλάξεις απέναντι στον άγνωστο επισκέπτη,
- να διερευνήσουν-εντοπίσουν τρόπους με τους οποίους η ελληνική φιλοξενία μπορεί να είναι εφάμιλλη του ομηρικού εθιμοτυπικού και τέλος,
- να κατανοήσουν ότι από τη μια πλευρά η Καλυψώ ενεργεί ως μια κοινή θνητή γυναίκα, από τη άλλη όμως είναι υποχρεωμένη να υπακούσει στις αποφάσεις των ανωτέρων της.

B) Ως προς τις γνώσεις για τον κόσμο

Οι μαθητές επιδιώκεται να:

- δραστηριοποιηθούν στην διερευνητική-ερμηνευτική και ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας,
- ενισχύσουν τη βιωματική-ενεργητική, διαπροσωπική και αλληλλοδιδακτική-ανακαλυπτική μάθηση μέσα από το διάλογο και τη συνεργασία,
- μνηθούν σε μια παιδαγωγικά διαφοροποιούμενη διαδικασία που θα τους οδηγήσει σταδιακά σε αυτονομία και υπευθυνότητα,
- καλλιεργήσουν την αυτοεκτίμηση και αυτοπεποίθησή τους,
- εξοικειωθούν σε ενεργητική και αυτοδύναμη συμμετοχή με σκοπό την επεξεργασία πληροφοριών και την επίλυση προβλημάτων,
- αναπτύξουν την ικανότητα-δεξιότητα χρήσης ποικίλων πηγών και εργαλείων πληροφόρησης και επικοινωνίας.

Γ) Ως προς το γνωστικό αντικείμενο και Γραμματισμούς

Οι μαθητές επιδιώκεται να:

- αναπτύξουν δεξιότητες αναζήτησης, επιλογής και αξιοποίησης πληροφοριών στο διαδίκτυο,

- ασκηθούν στη χρήση του επεξεργαστή κειμένου για την ταξινόμηση υλικού και τη συνεργατική παραγωγή λόγου,
- εργάζονται σε ομάδες και να αξιοποιούν τις γνώσεις και τις δεξιότητες για την επίτευξη συλλογικών στόχων,
- αναπτύξουν δεξιότητες επικοινωνίας μέσα από τον διάλογο και την επιχειρηματολογία,
- εξοικειωθούν στη χρήση των ΤΠΕ για την παραγωγή συγκεκριμένου κειμενικού είδους (νέος γραμματισμός),
- αποκτήσουν δεξιότητες ψηφιακού γραμματισμού σε ποικίλα περιβάλλοντα κλειστού και ανοιχτού τύπου.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ- ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η προσέγγιση του θέματος μέσω του σχεδίου μαθήματος γίνεται βάση της μεθοδολογίας της καθοδηγούμενης διερευνητικής – ανακαλυπτικής μάθησης και της εποικοδομιστικής προσέγγισης της γνώσης. Το παρόν σενάριο μάθησης στηρίζεται στις γνωστικές θεωρίες μάθησης -κονστρουκτιβισμό (Piaget) και ανακαλυπτική μάθηση (Bruner, 1990)- και στις κοινωνικοπολιτισμικές θεωρήσεις για τη μάθηση (Vygotsky, L. 1934/1988, Σολωμονίδου, 2006). Σύμφωνα με τις γνωστικές θεωρίες η μάθηση δε μεταδίδεται, αλλά είναι μια διαδικασία προσωπικής κατασκευής της γνώσης, η οποία εδράζεται πάνω σε προγενέστερες γνώσεις, που τροποποιούνται κατάλληλα, ώστε να συζευχθούν με τη νέα γνώση. Ο μαθητής μαθαίνει σε ένα περιβάλλον πλούσιο σε ποικίλα εξωτερικά ερεθίσματα, το οποίο δίνει τη δυνατότητα στο μαθητή να αλληλεπιδρά μαζί του. Ακόμη, στην ανακαλυπτική μάθηση ο μαθητής ανακαλύπτει τη γνώση μέσα από ανακαλυπτικές διαδικασίες. Τέλος, σύμφωνα με τις κοινωνικοπολιτισμικές θεωρήσεις, η μάθηση συντελείται μέσα σε συγκεκριμένα πολιτισμικά πλαίσια και ουσιαστικά δημιουργείται από την αλληλεπίδραση του ατόμου με άλλα άτομα, σε συγκεκριμένες επικοινωνιακές περιστάσεις. Οι θεωρίες αυτές προσδίδουν σημαντικό ρόλο στην κοινωνική αλληλεπίδραση και υποστηρίζουν τη συνεργατική μάθηση, όπου ο εκπαιδευτικός έχει το ρόλο του οργανωτή, του εμπυχωτή, του διευκολυντή και του καθοδηγητή στη μαθησιακή διαδικασία.

Λαμβάνοντας λοιπόν υπόψη τις προϋπάρχουσες γνώσεις των μαθητών σχετικά με το θεσμό της φιλοξενίας (τόσο από τη ραψωδία α' όσο και από τη ραψωδία γ' της Οδύσσειας) και τις νέες που έχουν διδαχθεί στη ραψωδία ε', οι ομάδες εργασίας εμπλεκόμενες σε δομημένες δραστηριότητες μέσα από προεπιλεγμένους έγκυρους ιστότοπους και από ελεγχόμενα περιβάλλοντα μάθησης θα εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους με νέες διευρυμένες γνώσεις (Δαγδιλέλης, 2010).

Η μέθοδος που ακολουθείται στο παρόν σενάριο είναι η ομαδοσυνεργατική καθώς η συνεργατική μάθηση μέσω της αλληλεπίδρασης των μαθητών σε ομάδες προάγει την αυθεντική επικοινωνία στην τάξη με όρους ισότιμης και ενεργητικής συμμετοχής των μαθητών (Ματσαγγούρας, 1998, Βούρος, 2005). Οι σύγχρονες θεωρίες μάθησης, που αποδίδουν μεγάλη σημασία στον κοινωνικοπολιτισμικό παράγοντα, συνηγορούν υπέρ της οργάνωσης των μαθημάτων στα οποία να ευνοείται η κοινωνική αλληλεπίδραση και η ομαδοσυνεργατική μάθηση (Κουτσογιάννης, 2000). Επιπλέον, τα περισσότερα σύγχρονα περιβάλλοντα εργασίας, όπως και τα εκπαιδευτικά λογισμικά προσφέρουν πολλές δυνατότητες για επικοινωνία και συνεργασία.

ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Το περιεχόμενο του διδακτικού σεναρίου είναι συμβατό με το Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών για τη διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας και Γλώσσας-Ομήρου Οδύσσειας, καθώς και οι στόχοι αυτού. Όμως, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, για τη διδασκαλία του θεσμού της φιλοξενίας δε χρησιμοποιήθηκε το σχολικό εγχειρίδιο, αλλά το δεύτερο τεύχος του Graphic Novel του Τάσου Αποστολίδη και πιο συγκεκριμένα οι σελίδες που αφορούσαν την επίσκεψη του θεού Ερμή στο νησί της Καλυψώς (σελ. 9-13). Αφού αναγνώστηκε και μελετήθηκε το συγκεκριμένο απόσπασμα του κόμικ, η εκπαιδευτικός χώρισε τους μαθητές σε δύο ομάδες των δύο ατόμων. Ο χωρισμός των ομάδων έγινε βέβαια βάσει κάποιων κριτηρίων, τα οποία γνωστοποιήθηκαν στους ίδιους τους μαθητές πριν την έναρξη των εργασιών τους στο εργαστήριο της πληροφορικής και ήταν τα ακόλουθα:

Α) να γνωρίζει ο ένας εκ των δυο μαθητών να χειρίζεται με άνεση τον Η/Υ,

Β) να αναζητά στο διαδίκτυο πληροφορίες,

Γ) να μπορεί να χρησιμοποιεί το λογισμικό επεξεργασίας κειμένου.

Καθώς οι μαθητές δεν είχαν καμία εμπειρία σε τέτοιου είδους εργασίες, κρίθηκε απαραίτητο να γίνει μια λεπτομερής ενημέρωση και εκτενής περιγραφή των ζητούμενων. Στη συνέχεια, οδηγούνται στο εργαστήριο πληροφορικής, όπου οι ομάδες -μαθητές κάθονται σε συγκεκριμένους υπολογιστές. Κατά τη διάρκεια της πρώτης ώρας, οι δύο ομάδες καλούνται να παρακολουθήσουν μέσω βιντεοπροβολέα ένα βίντεο από <http://www.youtube.com/watch?v=wYTfbEJ6yU> σχετικά με τη φιλοξενία στην αρχαία και στη σύγχρονη Ελλάδα. Στόχος μέσω αυτής της παρουσίασης- βίντεο είναι οι μαθητές να δουν οπτικοποιημένο το θεσμό της φιλοξενίας του χθες και του σήμερα και να αντιληφθούν πόσο διαφορετικό νόημα αποδίδουν οι άνθρωποι κάθε εποχής στη λέξη «φιλοξενία», καθώς και τις μορφές της φιλοξενίας που συναντούμε στη σύγχρονη εποχή. Έτσι, οι μαθητές θα είναι σε θέση να έχουν μια σφαιρική εικόνα για το θεσμό της φιλοξενίας για την οποία θα κληθούν στη συνέχεια να αναζητήσουν πληροφορίες στο διαδίκτυο.

Οι ομάδες ανοίγουν το φάκελο που είναι αποθηκευμένος στην επιφάνεια εργασίας του υπολογιστή τους, βρίσκουν το φύλλο εργασίας τους και ξεκινούν την συμπλήρωση των ασκήσεων και την πλοήγησή τους στους επιλεγμένους ιστότοπους. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα φύλλα εργασίας είναι διαφορετικά ως προς το πρώτο μέρος τους, ενώ ακολουθεί ένα ζήτημα κοινό και στις δύο ομάδες. Τα φύλλα εργασίας διανέμονται και σε έντυπη μορφή για να κρατήσουν οι μαθητές σημειώσεις σε περίπτωση που αντιμετωπίσουν προβλήματα στο χειρισμό των προγραμμάτων του υπολογιστή. Παράλληλα, οι ομάδες έχουν μαζί τους και τις φωτοτυπίες του κόμικ, σε περίπτωση που θα θέλουν κάτι να αναζητήσουν.

Η πρώτη ομάδα (1^ο φύλλο εργασίας) καλείται να απαντήσει αρχικά σε ερωτήσεις εμπέδωσης των γνώσεων της σχετικά τόσο με την επίσκεψη του Ερμή στο νησί της, όσο και με τη φιλοξενία του. Έπειτα, της ζητείται, αφού προηγουμένως έχει παρακολουθήσει ένα βίντεο, να συγκρίνει τη φιλοξενία της Καλυψώς στον Ερμή, όσο και της «φιλοξενίας» του Κύκλωπα Πολύφημου στον Οδυσσέα και τους συντρόφους του, και να τις χαρακτηρίσει συνοπτικά.

Η δεύτερη ομάδα (2^ο Φύλλο εργασίας) καλείται με τη σειρά της να απαντήσει σε ασκήσεις σχετικές με τον «ανθρωπομορφισμό» της Καλυψώς, την τελική υπακοή της στις διαταγές των ανωτέρων της, καθώς και τη φιλοξενία που αυτή παρέχει στον Ερμή. Πρόκειται για ασκήσεις που απαιτούν τη χρήση του επεξεργαστή κειμένου, καθώς και

του προγράμματος Hot potatoes και οι οποίες στοχεύουν τόσο στην εμπέδωση της νεοαποκτηθείσας γνώσης, όσο και την κινητοποίηση της κριτικής σκέψης των μαθητών.

Στη συνέχεια ακολουθεί και για τις δυο ομάδες εργασία κοινή άσκηση, η οποία έχει ως στόχο να κάνει αφενός να αναζητήσουν και να μάθουν τον ορισμό της σημερινής «φιλοξενίας», και αφετέρου να παρακολουθήσουν ένα βίντεο σχετικό με τη σύγχρονη φιλοξενία και να μπορέσουν να βρουν κοινά στοιχεία με αυτή της ομηρικής εποχής. Τέλος, οι ομάδες καλούνται να επισκεφθούν διάφορους ιστότοπους και να μπορέσουν να αναγνωρίσουν και να τοποθετήσουν σε έναν εννοιολογικό χάρτη του Χmind τα διαφορετικά είδη φιλοξενίας που παρέχονται στη σύγχρονη κοινωνία μας.

Σε κάθε φάση της διδακτικής-μαθησιακής διαδικασίας και στο πλαίσιο της ομαδικής συνεργασίας των μαθητών, η καθηγήτρια συντονίζει, διευκολύνει, και παρατηρεί (Καλλιάνου, 2004). Έτσι, δίνει σαφείς πληροφορίες και διευκρινίσεις, ενεργοποιεί με τις απαντήσεις της την ανάκληση της προϋπάρχουσας γνώσης των μαθητών, επεξηγεί δυσνόητα σημεία, ανατροφοδοτεί, και, τέλος, παρεμβαίνει διορθωτικά στις προσπάθειες των μαθητών όπου και όποτε της ζητηθεί (Σολωμονίδου, 2001, Παπανικολάου- Γρηγοριάδου, 2005) συντονίζοντας τις ομάδες, ώστε να φτάσουν στο επιθυμητό σημείο παραγωγής απαντήσεων χωρίς απώλεια χρόνου μέσα στα καθορισμένα χρονικά πλαίσια.

Στο τέλος, η καθηγήτρια ελέγχει τα αποτελέσματά των εργασιών τους μέσα από τα φύλλα εργασίας που της έχουν επιστραφεί (Νικολαΐδου –Γιακουμάτου, 2001). Κατά τη διάρκεια της 4^{ης} ώρας (μέσα στη σχολική αίθουσα) γίνεται η παρουσίαση των εργασιών της κάθε ομάδας, όσο και της κοινής τους άσκησης. Μέσα από το σχολιασμό και τον διάλογο προκύπτει η ανατροφοδότηση και η εμπέδωση της νέας γνώσης.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΕΚΤΑΣΗΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Το σενάριο μπορεί να προσεγγιστεί διαθεματικά, προκειμένου οι μαθητές να αποκτήσουν μια σφαιρική άποψη για το θεσμό της φιλοξενίας. Αρχικά, θα μπορούσε να συνδεθεί με το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας της Β' Γυμνασίου (Ενότητα 1^η : Από το τόπο μου σε όλη την Ελλάδα), όπου εκεί γίνεται αναφορά στα ταξίδια και συγκεκριμένα στη φιλοξενία του χθες και του σήμερα. Ακόμη, ως προέκταση του παρόντος σεναρίου θα μπορούσε να προταθεί η εκτενέστερη χρήση του διαδικτύου. Έτσι, οι μαθητές θα μπορούσαν να αναζητήσουν μέσα από το διαδίκτυο άλλα λογοτεχνικά κείμενα σχετικά με τη φιλοξενία, τα οποία στη συνέχεια θα τα σχολιάσουν και θα τα συνοδεύσουν με ανάλογες δραστηριότητες- εργασίες. Επίσης, θα μπορούσε να γίνει σύνδεση με το μάθημα των Θρησκευτικών της Α' Γυμνασίου και πιο συγκεκριμένα με το κείμενο «Ο Αβραάμ φιλοξενεί το Θεό στη σκηνή του» (σελ.31 του σχολικού εγχειριδίου). Τέλος, θα μπορούσε να γίνει σύνδεση με τα μαθήματα των Καλλιτεχνικών, όπου οι μαθητές θα είχαν τη δυνατότητα να απεικονίσουν μέσα από τα δικά τους μάτια τόσο σκηνές από τη διδαχθείσα ύλη, όσο και από τη σημερινή προσφορά φιλοξενίας προς τρίτους (π.χ. μεταναστών, τουριστών, ανήλικων παιδιών, κ.α.) Ο θεσμός της φιλοξενίας θα μπορούσε να συνδεθεί διαθεματικά με το μάθημα της Τουριστικής Οικονομίας που διδάσκεται στους μαθητές του τομέα Οικονομίας και Διοίκησης που φοιτούν στη σχολική μονάδα.

Θα μπορούσε επίσης να χρησιμοποιηθεί το λογισμικό δημιουργίας wiki με σκοπό τη συνεργατική δημιουργία υλικού από τους μαθητές με εικόνες ή/ και μικρής εκτάσεως κείμενα σχετικά με τη φιλοξενία.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Το παρόν σενάριο υλοποιήθηκε σε μαθητές της Γ' τάξης του ΤΕΕ Ειδικής Αγωγής Σερρών. Βασικό στοιχείο του σχεδιασμού του παρόντος διδακτικού σεναρίου ήταν η χρήση των ΤΠΕ όχι ως συμπληρωματικό υλικό του κόμικ, αλλά ως ένα περιβάλλον αναζήτησης και προβληματισμού. Σκοπός ήταν η αυτενέργεια των μαθητών στην κριτική επεξεργασία των πηγών, καθώς και η κριτική προσέγγιση της πληροφορίας, έντυπης και ηλεκτρονικής και η αξιολόγησή της.

Πριν την έναρξη της διδακτικής παρέμβασης προέκυψαν κάποιες τεχνικές δυσκολίες, οι οποίες ξεπεράστηκαν χάρη στη βοήθεια της καθηγήτριας της Πληροφορικής του σχολείου. Κατά τη διάρκεια της παρέμβασης δε παρουσιάστηκαν ιδιαίτερες δυσκολίες, αν και οι μαθητές δεν συμμετείχαν ποτέ άλλοτε σε παρόμοιο εγχείρημα. Οι μαθητές προσπάθησαν να συνεργαστούν για να φέρουν εις πέρας τις εργασίες τους, αλλά προβλήματα συναντήθηκαν στην 1^η ομάδα εργασίας, καθώς η μαθήτριά- χειριστής του Η/Υ, η οποία υπερέχει σε λόγο και σε νοητικό δυναμικό, παρέβλεπε τους κανόνες της ομαδοσυνεργατικής μάθησης, λειτουργούσε αυταρχικά επιβάλλοντας τις απόψεις της στο συμμαθητή της. Σε κάθε ευκαιρία, η εκπαιδευτικός παρενέβαινε διακριτικά και της υπενθύμιζε τις αρχές της ομαδοσυνεργατικής μάθησης.

Επιπλέον, λόγω της ανεπαρκούς τεχνολογικής κατάρτισης των χειριστών ή/ και της αδυναμίας τους να επεξεργαστούν και να απαντήσουν μέσα στο διαθέσιμο χρόνο όλα τα θέματα των φύλλων εργασίας η εκπαιδευτικός κλήθηκε να καθοδηγήσει τους μαθητές των ομάδων προκειμένου να ολοκληρώσουν τις εργασίες τους εγκαίρως. Για την αξιολόγηση όμως τόσο των στόχων και των εργασιών όσο και του προγράμματος γενικότερα δαπανήθηκε μια ακόμη διδακτική ώρα πέραν της προβλεπόμενης.

Σε γνωστικό επίπεδο, οι μαθητές και των δύο ομάδων ήταν σε θέση να γνωρίζουν το εθιμοτυπικό της ομηρικής φιλοξενίας, να αναγνωρίζουν τις «ανθρώπινες» αδυναμίες της νύμφης Καλυψώς και το ρόλο των θεών στη ζωή των ανθρώπων, καθώς και να διακρίνουν τα είδη της σύγχρονης φιλοξενίας και τις διαφορές αυτής με την ομηρική σε συγκεκριμένα σημεία (π.χ. το καλωσόρισμα, το κέρασμα, η διανυκτέρευση).

Ακόμη, οι μαθητές προσπάθησαν και κατάφεραν να χρησιμοποιήσουν με μεγάλη επιτυχία δύο νέα γι' αυτούς προγράμματα (Hot potatoes και Xmind), να επισκεφτούν ιστότοπους διαφορετικούς από αυτούς που επισκέπτονταν μέχρι τότε και να τους αξιοποιήσουν στη μαθησιακή τους δραστηριότητα κατά το δυνατό. Το πιο σημαντικό δίδαγμα για τους μαθητές ήταν να προσεγγίσουν και να ερευνήσουν το θέμα της διδακτικής πρότασης κάτω από ένα νέο πρίσμα βασιζόμενοι στη συνεργασία, το διάλογο και την αλληλοϋποστήριξη του συμμαθητή τους για την ολοκλήρωση μιας ομαδικής εργασίας μέσω των νέων τεχνολογιών (Βακαλούδη, 2003).

Σε γενικές γραμμές, η παρέμβαση-διδασκαλία κρίνεται επιτυχημένη. Οι μαθητές δέχτηκαν με πολύ ενθουσιασμό τη νέα πρόταση διδασκαλίας. Κατάφεραν να προσαρμοστούν εύκολα τόσο σε ένα νέο χώρο εργασίας όσο και σε ένα διαφορετικό τρόπο διδακτικής προσέγγισης. Όσον αφορά στη μεγάλη διάρκεια ορισμένων εργασιών, οι μαθητές δε δυσανασχέτησαν. Αντίθετα, απόλαυσαν τη διαδικασία και

εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για την εργασία τους στον υπολογιστή, αλλά και τη λύπη τους για το τέλος της εφαρμογής του διδακτικού σεναρίου. Οι περισσότεροι μαθητές ένιωσαν μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση για τις γνώσεις του, θεώρησαν ότι η συνεργασία μεταξύ των μελών των ομάδων ήταν γενικά καλή, αλλά θα προτιμούσαν να εργάζονται μόνοι τους.

Η επιρροή του σεναρίου στην ψυχολογία των μαθητών, αλλά και στα γνωστικά αποτελέσματα επιβεβαιώνει τα ευεργετικά αποτελέσματα που επισημαίνει η ελληνική και διεθνής βιβλιογραφία πως έχουν οι Νέες Τεχνολογίες στα άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (Παντελιάδου, 2000). Με την χρήση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Εκπαίδευσης το παρόν σενάριο και κάλυψε τη διδακτέα ύλη και κατάφερε να βάλει τους μαθητές σε πιο ενεργητικούς ρόλους προσέγγισης του υλικού.

Συμπερασματικά, διαφαίνεται καθαρά η αναγκαιότητα μιας διεπιστημονικής συνεργασίας για τη μελέτη του τρόπου ενσωμάτωσης των υπολογιστών στο αναλυτικό πρόγραμμα του σχολείου της ειδικής αγωγής, έτσι ώστε να μπορέσουν να αποτελέσουν ναυαρχίδα ουσιαστικών αλλαγών στη μαθησιακή διαδικασία των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (Vosniadou, 1997).

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Bacon, P. (2002, July 13). Libraries, stores face a teenage mystery; Changes target young readers. *The Washington Post*, pp. B01

Bruner, J. (1990), *Acts of Meaning*. Cambridge, MA: Harvard University Press

Burton, D. L. (1955), *Comic Books: A Teacher's Analysis*, *The Elementary School Journal*, Vol. 56, No. 2, pp. 73-75.

Paivio, A. (2006), *Dual Coding Theory and Education*. Ανακτήθηκε στις 5 Φεβρουαρίου, 2014, από <http://www.umich.edu/~rdytolm/pathwaysconference/presentations/paivio.pdf>,

Sones, W. (1944), *The Comics and Instructional Method*. *Journal of Educational Sociology*, 18, pp. 232-240.

Versaci, R. (2001), *How Comic Books Can Change the Way Our Students See Literature*. *One Teacher's Perspective English Journal*, Volume 91, Number 2, pp.61-67.

Vosniadou, S. (1997), *The development of the understanding of abstract ideas, in Kjell Harnqvist & Arnold Burgen (Eds). Growing up with Science*, Jessica Kingley Publishers.

Vygotsky, L. (1934/1988), *Σκέψη και Γλώσσα*. Αθήνα: Γνώση.

Yang, G. (2008), *Graphic Novels in the classroom*. *Language Arts. Proquest Education Journals*, 85,3.

Βακαλούδη, Αν. (2003). *Διδάσκοντας και Μαθαίνοντας με τις Νέες Τεχνολογίες: Θεωρία και Πράξη*. Αθήνα: Πατάκης.

Βασιλικοπούλου, Μ., Ρετάλης, Σ. (2008), *Αξιοποίηση των κόμικς στην εκπαίδευση*, Εργαστήριο Προηγμένων Τεχνολογιών Μάθησης και Πολιτισμού –CoSy-Lab Computer Supported Learning Engineering Lab. ανακτήθηκε στην 1 Φεβρουαρίου, 2014, από <http://cosy.ds.unipi.gr>.

Βούρος, Γ. (2005), *Συνεργατική δράση και μάθηση: ζητήματα, συστήματα και τάσεις*. Στο Σ. Ρετάλης (επιμ.). *Οι προηγμένες τεχνολογίες διαδικτύου στην υπηρεσία της μάθησης* (155-179). Αθήνα: Καστανιώτης.

Δαγδιλέλης, Β., & κ.α., (2010), *Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την Αξιοποίηση και Εφαρμογή των ΤΠΕ στη Διδακτική Πράξη. Επιμορφωτικό υλικό για την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης*. Τεύχος 1: Γενικό Μέρος. Α' έκδοση. Πάτρα: ΥΠ.Ε.Π.Θ., Π.Ι., Ε.Α.Ι.Τ.Υ.

ΕΤΠΕ (2002), *Οι θέσεις της ΕΤΠΕ (Ελληνική Επιστημονική Ένωση Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση) για το Εκπαιδευτικό Λογισμικό*, Ρόδος

Καλλιάνου, Μ. (2004), *Σενάριο Διδασκαλίας για το Μάθημα της Ιστορίας των Αρχαίων Χρόνων με την Αξιοποίηση ενός Μικρόκοσμου «Η Τέχνη στην Εποχή του Χαλκού»*, Πρακτικά 4^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή με θέμα: «Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση», τ.Β' , Αθήνα, σ. 75-84

Κουτσογιάννης, Δ. (2000), *Το διαδίκτυο ως διεθνής χώρος πρακτικής γραμματισμού*, στο Γλωσσικός Υπολογιστής, Περιοδική έκδοση Του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας για τη Γλώσσα και τη Γλωσσική αγωγή, Τομ. 2, τευχ.1-2, Θεσσαλονίκη, σ. 239-248,

Ματσαγγούρας, Η. (1998), *Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία*, Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.

Νικολαΐδου Σ. & Τ. Γιακουμάτου (2001), *Διαδίκτυο και Διδασκαλία, Ένας οδηγός για κάθε ενδιαφερόμενο και πολλές προτάσεις για τους φιλολόγους*, Αθήνα: Κέδρος.

Παντελιάδου, Σ.(2000), *Μαθησιακές δυσκολίες & Εκπαιδευτική Πράξη. Τι και γιατί;* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Παπανικολάου, Κ. & Μ. Γρηγοριάδου (2005), *«Η συμβολή του διαδικτύου στην ανανέωση των εκπαιδευτικών πρακτικών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση»*, Θέματα στην Εκπαίδευση, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 6 (1), 23-57.

Πολυχρονοπούλου, Σ. (2001), *Παιδιά και έφηβοι με ειδικές ανάγκες και δυνατότητες. Τόμος Α και Β*. Αθήνα: Αυτοέκδοση.

Ράπτης, Α., & Ράπτη, Α., (1996), *Πληροφορική και Εκπαίδευση*. Αθήνα: Τελέθριον.

Σολωμονίδου, Χρ. (2001), *Σύγχρονη Εκπαιδευτική Τεχνολογία: Υπολογιστές και μάθηση στην Κοινωνία της Γνώσης*. Θεσσαλονίκη: Κώδικας.

Σολωμονίδου, Χρ. (2006), *Νέες τάσεις στην εκπαιδευτική τεχνολογία, Εποικοδομητισμός και σύγχρονα περιβάλλοντα μάθησης*, Αθήνα: Μεταίχμιο

ΥΠΕΠΘ –Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2004), *Τμήμα ειδικής Αγωγής, Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών για Μαθητές με Ελαφρά και Μέτρια Νοητική Καθυστέρηση*, Αθήνα.

ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

http://kesyp.flo.sch.gr/www/attachments/article/542/programma_eidiko_gymnasio.pdf: Κέντρο Συμβουλευτικής & Προσανατολισμού, Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Φλώρινας.

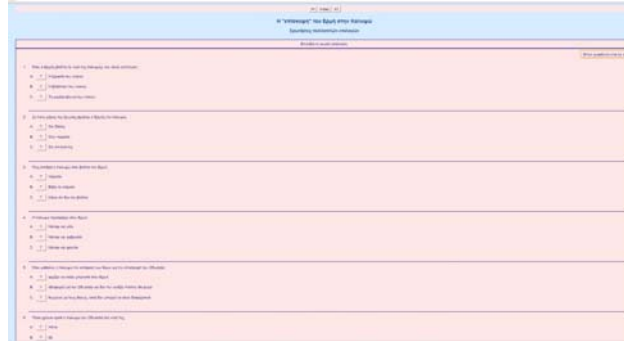
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ)**1ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ -ΟΜΑΔΑ 1**

1. Στην ελληνική Βικιπαίδεια <http://el.wikipedia.org/wiki> κάντε αναζήτηση με το λήμμα Ερμής (μυθολογία) ή κάντε κλικ στο [Ερμής \(μυθολογία\)](#) . Διαβάστε το κείμενο και απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις :

A) Πώς αλλιώς ονομάζανε τον θεό Ερμή;

B) Ποιανού μήνυμα μετέφερε στην Καλυψώ σύμφωνα με το κείμενό σας;

2. Να απαντήσετε στις ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών, ανοίγοντας το ακόλουθο αρχείο των hot potatoes σχετικά με την «επίσκεψη» του Ερμή στο νησί της Καλυψώς.



3.**A)** Με βάση τις έως τώρα γνώσεις σας από τη ραψωδία α' (στην Ιθάκη) , τη ραψωδία γ' (στην Πύλο) και από τη ραψωδία ε' (στην Ωγυγία), να βάλετε στη σωστή σειρά τα ακόλουθα :

- Όταν κάποιος φιλοξενούσε έναν ξένο έπρεπε:
- να τον φιλέψει
- να τον ρωτήσει ποιος είναι, από πού έρχεται και τι θέλει
- να του προσφέρει λουτρό
- να τον υποδεχτεί και να τον προσκαλέσει
- να τον φιλοξενήσει όσες μέρες θέλει
- να τον αποχαιρετήσει με δώρο

B) Έχοντας υπόψη σας το τυπικό της φιλοξενίας που προαναφέρθηκε και αφού επισκεφθείτε την ακόλουθη ιστοσελίδα : [www.youtube.com, video](http://www.youtube.com/video) (Προσοχή θα παρακολουθήσετε το βίντεο μέχρι τα 4:23', όπου ο Κύκλωπας Πολύφημος αποκοιμείται) **να συγκρίνετε** την φιλοξενία που παρείχε η Καλυψώ στον Ερμή στη σπηλιά της και τη φιλοξενία του Οδυσσέα και των συντρόφων του στη σπηλιά του Πολύφημου.



4.**α)** Να αναζητήσετε στην ιστοσελίδα της Πύλης για την Ελληνική γλώσσα το λήμμα «φιλοξενία» πατώντας στον υπερσύνδεσμο : [Πύλη για την ελληνική γλώσσα](#), αντιγράψτε και επικολλήστε το ορισμό της στο φύλλο εργασίας σας.

β) Στη συνέχεια, παρακολουθώντας το βίντεο : [«Η Εκπληκτική Κρήτη»](#) [**ΠΡΟΣΟΧΗ!** Θα

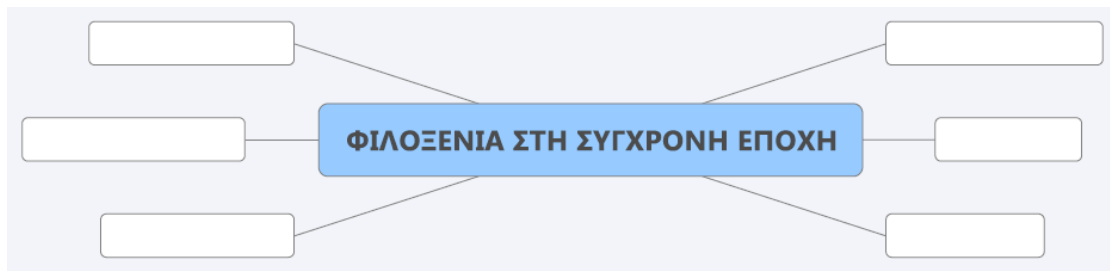
παρακολουθήσετε μόνο **το πρώτο βίντεο**, διάρκειας 02:30 ' !!!]

να κρατήσετε σημειώσεις για να απαντήσετε στην εξής ερώτηση:

Σε ποια σημεία του βίντεο που παρακολουθήσατε η ελληνική φιλοξενία μπορεί να μοιάζει με αυτή της ομηρικής εποχής;

γ)Αφού επισκεφτείτε τους ακόλουθους ιστοτόπους, συμπληρώστε τον εννοιολογικό χάρτη που επισυνάπτεται.

- <http://gr.voanews.com/content/greece-homeless-137454053/243934.html>
- <http://www.stoupa-greece.com/gr/generalinformation/stoupa/todaysvillage.html>
- <http://www.greeknewsonline.com/?p=15328>
- http://3gymmyt.blogspot.gr/2010/01/blog-post_12.html
- <http://www.ierovima.gr/pages/article.aspx?id=1155>
- http://www.newsit.gr/default.php?pname=Article&art_id=136496&catid=3



2ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ –ΟΜΑΔΑ 2

1.Αφού επισκεφθείτε την ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια Wikipedia πατώντας στο σύνδεσμο: [ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ: Η ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια](#), να απαντήσετε στις ακόλουθες ερωτήσεις:

α)Τι ήταν η Καλυψώ σύμφωνα με την ελληνική μυθολογία;

β)Πόσο καιρό κράτησε τον Οδυσσέα κοντά της;

2. Να απαντήσετε στην άσκηση πολλών επιλογών σχετικά με τα συναισθήματα και τα λόγια της Καλυψώς ανοίγοντας το αρχείο hot potatoes.

ΚΑΛΥΨΩ
Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Επιλέξτε τη σωστή απάντηση

1. Ποιο από τα παρακάτω είναι χαρακτηριστικό της Καλυψώς; (1 σωστό από 4)

- ☐ α. Ήρωας
- ☐ β. Ήρωισσα
- ☐ γ. Ήρωας
- ☐ δ. Ήρωισσα

2. Ποιο από τα παρακάτω είναι χαρακτηριστικό της Καλυψώς; (1 σωστό από 4)

- ☐ α. Ήρωας
- ☐ β. Ήρωισσα
- ☐ γ. Ήρωας
- ☐ δ. Ήρωισσα

3. Ποιο από τα παρακάτω είναι χαρακτηριστικό της Καλυψώς; (1 σωστό από 4)

- ☐ α. Ήρωας
- ☐ β. Ήρωισσα
- ☐ γ. Ήρωας
- ☐ δ. Ήρωισσα

4. Ποιο από τα παρακάτω είναι χαρακτηριστικό της Καλυψώς; (1 σωστό από 4)

- ☐ α. Ήρωας
- ☐ β. Ήρωισσα
- ☐ γ. Ήρωας
- ☐ δ. Ήρωισσα

5. Ποιο από τα παρακάτω είναι χαρακτηριστικό της Καλυψώς; (1 σωστό από 4)

- ☐ α. Ήρωας
- ☐ β. Ήρωισσα
- ☐ γ. Ήρωας
- ☐ δ. Ήρωισσα

3. **α)**Με βάση τις έως τώρα γνώσεις σας από τη ραψωδία α' (στην Ιθάκη) , τη ραψωδία γ' (στην Πύλο) και από τη ραψωδία ε' (στην Ωγυγία), να βάλετε στη σωστή σειρά τα ακόλουθα (από το 1 έως το 6).

Όταν κάποιος φιλοξενούσε έναν ξένο έπρεπε:

- να τον φιλέψει
- να τον ρωτήσει ποιος είναι, από πού έρχεται και τι θέλει
- να του προσφέρει λουτρό
- να τον υποδεχτεί και να τον προσκαλέσει
- να τον φιλοξενήσει όσες μέρες θέλει

- να τον αποχαιρετήσει με δώρο

β) Ποια από τα παραπάνω ακολούθησε η Καλυψώ κατά τη διάρκεια της φιλοξενίας του Ερμή στη σπηλιά της;

4. Λαμβάνοντας υπόψη τη συμπεριφορά της Καλυψώς μετά το άκουσμα της είδησης που της μετέφερε ο Ερμής, να συμπληρώσετε **με ένα X** στους χαρακτηρισμούς που, κατά τη γνώμη σας, ταιριάζουν στην Καλυψώ.

- Υπάκουη
- Ερωτευμένη με τον Οδυσσέα
- Αντιδραστική
- Εκδικητική
- Ζηλιάρα
- Φιλόξενη

5. **α)** Να αναζητήσετε στην ιστοσελίδα της Πύλης για την Ελληνική γλώσσα το λήμμα «φιλοξενία» πατώντας στον υπερσύνδεσμο : [Πύλη για την ελληνική γλώσσα](#), αντιγράψτε και επικολλήστε το ορισμό της στο φύλλο εργασίας σας.

β) Στη συνέχεια, παρακολουθώντας το βίντεο : [«Η Εκπληκτική Κρήτη»](#) [**ΠΡΟΣΟΧΗ!** Θα παρακολουθήσετε μόνο **το πρώτο βίντεο**, διάρκειας 02:30 ' !!!]

να κρατήσετε σημειώσεις για να απαντήσετε στην εξής ερώτηση:

Σε ποια σημεία του βίντεο που παρακολουθήσατε η ελληνική φιλοξενία μπορεί να μοιάζει με αυτή της ομηρικής εποχής;

γ) Αφού επισκεφτείτε τους ακόλουθους ιστοτόπους, συμπληρώστε τον εννοιολογικό χάρτη που επισυνάπτεται.

- <http://gr.voanews.com/content/greece-homeless-137454053/243934.html>
- <http://www.stoupa-greece.com/gr/generalinformation/stoupa/todaysvillage.html>
- <http://www.greeknewsonline.com/?p=15328>
- http://3gymmyt.blogspot.gr/2010/01/blog-post_12.html
- <http://www.ierovima.gr/pages/article.aspx?id=1155>
- http://www.newsit.gr/default.php?pname=Article&art_id=136496&catid=3

